ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ГОЛОВНИХ ПОДІЙ У СФЕРІ ОСВІТИ, НАУКИ Й КУЛЬТУРИ, ОПРИЛЮДНЕНИХ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

у січні-лютому 2018 р.

Укладач:

Годецька Т. І.
науковий співробітник відділу наукової реферативної та аналітичної інформації у сфері освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

У січні-лютому 2018 р. національними засобами масової інформації оприлюднено актуальну й важливу інформацію у сфері освіти, науки й культури.

НОВА ДЕРСЛУЖБА ЯКОСТІ ОСВІТИ

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 3 від 22 січня 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-koncepciyu-rozvitku-gromadyanskoyi-osviti-v-ukrayini

Головою Держслужби, так і очільником комісії призначено Руслана Гурака.

Набирає обертів работа комісії з реорганізації, яка дає старт процесу перетворення Державної інспекції навчальних закладів у нову Державну службу якості освіти, створення якої ухвалив Уряд України 17 січня 2018 року. Держслужба відповідатиме за дотримання якості освіти та основних стандартів. Нова Державна служба якості освіти буде мати ширші повноваження, а саме:

- проводити інституційні аудити закладів освіти;
- надавати рекомендацій закладам освіти щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- акредитувати громадські фахові об’єднання та інші юридичні особи, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти;
- затверджувати нетипові освітні програми дошкільної та загальної середньої освіти;
- проводити моніторинг якості освітньої діяльності та якості освіти.

Як зазначив голова реорганізованої Державної служби якості освіти Руслан Гурак, який також призначений очільником комісії з реорганізації: «Тепер ми відповідальні і за зовнішню, і за внутрішню систему забезпечення якості освіти. Зовнішня відбуватиметься у формі інституційного аудиту. Він проводитиметься раз на 10 років, щоб оцінити якість процесів у навчальному закладі, та надати рекомендації, як їх покращити». Очільник комісії зазначив, що йде підготовка проекту, з яких саме елементів має складатися внутрішню систему забезпечення якості освіти. За його словами, вже з вересня 2018-го служба планує провести 5-6 пілотних інституційних аудитів. До цього часу також має завершитися формування відповідної нормативно-правової бази. Одночасно у 2018 році планується відкриття 6 територіальних підрозділів служби у Києві, Харкові, Дніпрі, Львові, Одесі, Вінниці або Хмельницькому.

ІНОЗЕМНІ ВОЛОНТЕРИ В УКРАЇНІ

За матріалами:
- офіійного видання МОН України «Освіта України» № 3 від 22 січня 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України:
https://mon.gov.ua/ua/news/volunteering-ukraine-stan-volonterom-v-ukrayin,
https://mon.gov.ua/ua/news/gocamp-2018-do-15-lyutogo-shkoli-mozhut-zareyestruvatisya-dlya-uchasti-u-proekti-prishkilnih-movnih-taboriv-de-ditej-navchatimut-inozemni-volonteri

Унікальна програма GoCamp набуває у нас в Україні все більший масштаб і є найбільшою волонтерською програмою у всій Східній Європі. В її рамках залучається все більше іноземних волонтерів. GoCamp – це інноваційний формат табору з поглибленим вивченням іноземних мов. Протягом трьох тижнів діти зможуть узяти участь у реалізації проектів та завдань у межах чотирьох напрямків: STEAM (наука, технологія, інженерія, мистецтво та математика), громадянська освіта, профорієнтація, спорт та здоров'я. Влітку цього року пришкільні мовні табори GoCamp працюватимуть у населених пунктах по всій Україні. В них 850 добровольців з усього світу будуть навчати 85 000 дітей іноземним мовам: англійської, німецької або французької мови та допомагати школярам реалізувати свої власні проекти, спрямовані на якісні зміни у їхній громаді. Таким чином, Україна отримує культурних послів з усього світу.

Мовні табори GoCamp, ініційовані громадською організацією GoGlobal спільно з Міністерством освіти і науки в Україні за підтримки Адміністрації Президента України, Посольства Сполучених Штатів Америки, Волонтерів ООН та низки інших партнерів.

Мета GoCamp – виховати нове покоління всебічно розвиненої та освіченої молоді, яка готова до життя в XXI столітті, вільно володіє іноземними мовами та відкрита до пізнання інших культур і досвіду.

Участь у таборах GoCamp – це не мета, а спосіб вивчення мови, завдяки якому діти перебуватимуть у багатокультурному середовищі, навчатимуться працювати в команді, критично мислити та бути толерантними до інших.

УКРАЇНСЬКА НАУКА 2018

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 1-2 від 15 січня 2018 р., с. 5;
офіційного видання МОН України «Освіта України» № 3 від 22 січня 2018 р., с. 6-7;
- офіційного веб-сайту МОН України:
https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinska-nauka-2018-atestaciya-za-novimi-pravilami-pershe-zasidannya-nacradi-nauki-i-tehnologij-ta-integraciya-do-yevropejskogo-doslidnickogo-prostoru,
https://mon.gov.ua/ua/news/2018-go-derzhava-profinansuye-nauku-na-6-milyardiv-griven,
https://mon.gov.ua/ua/news/najkrashi-ukrayinski-vishi-zmozhut-otrimati-bazove-finansuvannya-na-nauku-za-rezultatami-atestaciyi-rishennya-nacradi-rozvitku-nauki-i-tehnologij

За рішенням Прем’єр-міністра України у січні 2018 року відбудеться перше засідання Національної ради з питань розвитку науки і технологій. На ньому планується обговорення важливих питань, а саме:

- створення Національного фонду досліджень. Основною функцією якого буде фінансування наукових проектів за грантовим принципом;
- прийняття нових правил атестації нукових установ та вишів
- затвердження Дорожньої карти інтеграції України до Європейского дослідницького простору В документі будуть прописані поточна ситуація в сфері української науки, стратегічні пріоритети, цілі, що необхідно зробити для їх досягнення, індикатори змін тощо.
- Крім того, у 2018-му передбачається проведення третього конкурсу проектів наукових робіт молодих вчених.

Ще у липні 2017 року було ухвалено новий порядок державної атестації для наукових установ. Ним передбачено, що результати діяльності наукових установ оцінюють не Міністерства та Президії академій наук, а незалежні експертні групи. Якщо виявиться, що установа працює неефективно, її повинні будуть реорганізувати чи ліквідувати, і навпаки – у разі позитивної оцінки нарощуватимуть обсяги підтримки. До 2020 року атестацію мають пройти не менше 550 (80%) таких закладів. На підставі результатів цієї атестації буде проходити і фінансування. Наприклад, у бюджеті 2018 року для НАН відкрито нову програму «Підтримка розвитку

пріоритетних напрямків досліджень» з бюджетом у 500 млн гривень. Ці кошти надаватимуть науковим установам, атестованим за високим рівнем.

В своїй доповіді Міністр освіти і науки Лілія Гриневич розглянула аналіз фінансів які будуть надходити на розвиток науки від держави. Зокрема Вона зазначила, що фінансування з критичного мінімуму 2016 року в продовж 2017 стабілізувалося і навіть зросло: «Сьогодні основне фінансування на науку йде в Національну академію наук, яка абсолютно незалежна від МОН і розпоряджається своїм бюджетом самостійно. Так, у 2017 році у її розпорядженні було 2 млрд. 719 млн. гривень. Для порівняння, фінансування на науку, яким розпоряджається МОН, а це є фінансування на університетську науку, становило всього 621,5 млн. гривень. При цьому частина цих коштів йде на конкурсне фінансування наукових проектів, яке можуть також вигравати інститути НАН. Таким чином, університетська наука, за яку відповідальне МОН, отримує лише 10% від загального обсягу фінансів на науку».

Не дивлячись на брак фінансування у 2017 році МОН змогло провести Конкурс для молодих учених, в межах якого отримало фінансування 123 проекти.

Вперше в Україні було надано безкоштовний доступ до баз даних Scopus і Web of science 100 науковим установам і вишам. Таким чином усі українські науковці зможуть скористатися провідними науковими базами даних.

В українських університетах було також профінансовано 1300 фундаментальних і прикладних досліджень.

Отже фінансування в 2018 році збільшилося на понад 30% і становить 6,1 млрд. грн. Також зросло фінансування Національної академії наук – понад 38%. Фінансування на університетську науку збільшилися лише на 12,3%.

Базове фінансування допоможе підтримати найактуальніші наукові напрями, залучити до досліджень більше молодих науковців, а також даватиме ширші можливості для вчених. Воно даватиметься на 5 років під розвиток певного наукового напряму.

«Зрозуміло, що базове фінансування повинні отримати найкращі й найбільш ефективні. Для визначення цих найкращих ми збираємося використати механізм державної атестації. Тут існує очевидна проблема: оцінювання наукової ефективності великого класичного університету, де об’єднано найрізноманітніші напрямки досліджень, може нагадувати відомий процес «визначення середньої температури по палаті». Щоб її вирішити, ми плануємо оцінювати насамперед окремі наукові напрямки в університетах – їх передбачається 7», – повідомила Міністр.

В затвердженому проекті Порядку державної атестації закладів вищої освіти у частині провадженні ними наукової (науково-технічної) діяльності закладено, що виші оцінюватимуть авторитетні експерти на підставі об'єктивних цифрових показників результативності напрямку за минулі 5 років і його теперішнього потенціалу, наукового звіту за той-таки період і плану розвитку ще на 5 років.

За підсумками оцінки науковий напрям університету відноситимуть до однієї з 3 груп: А – лідери, яким базове фінансування належить пріоритетно; Б – міцні «середняки», які отримуватимуть базове фінансування за наявності коштів; В – ті, які мають значення насамперед для навчальної роботи університету, а відтак на базове фінансування претендувати наразі не можуть. Водночас усі ці групи завжди матимуть змогу претендувати й на конкурсне фінансування.

Що до результатів засідання Національної ради, Міністр освіти і науки Лілія Гриневич в своєму виступі зазначила: «У ході підготовки цього засідання МОН тісно взаємодіє з Науковим комітетом Нацради – єдиним легітимним представництвом усієї наукової спільноти України. Ми очікуємо від нього результатів, які матимуть далекосяжні позитивні наслідки і для всієї української науки, і для її університетського сегменту».

ОБГОВОРЕННЯ «КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ»

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 3 від 22 січня 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-koncepciyu-rozvitku-gromadyanskoyi-osviti-v-ukrayini;
- сайту «Освіта.ua»: https://osvita.ua/blogs/59054/, https://osvita.ua/school/reform/58957/

МОН України пропонує Концепцію розвитку громадянської освіти в Україні розробленою робочою групою створеною наказом МОН від 10.10.2017 № 1362 на виконання пункту 16 плану заходів на 2017 рік щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.05.2017 № 296-р, робочою групою створеною наказом МОН від 10.10.2017 № 1362.

В рабочу групу по створенню та розробки Концепції були залучені представники Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, органів освіти, науки, громадських організацій, експерти міжнародних програм з розвитку громадянської освіти.

Концепція містить докази актуальності питання, нормативно-правове забезпечення, напрямки діяльності, цінності орієнтири, визначені мета і задачі та пояснення того, як автори визначають громадянські компетентності та громадянську освіту, бачення кінцевого результату (розвиненої громадянської освіти), та дорожню карту розвитку громадянської освіти на найближчі роки. Документ є основою для формування планів розвитку громадянської освіти в України.

За визначенням розробників документа, завданням громадянської освіти має стати формування громадянської, національної та культурної ідентичності, сприяння плеканню української мови, збереження духовності та моральності українського народу.

Також громадянська освіта має формувати розуміння і повагу до прав та свобод людини, розвивати громадянську відповідальність за суспільно-політичні процеси, розвивати критичне мислення та медіаграмотність, впроваджувати ідеї інклюзії та соціального включення, а також формувати активну життєву позицію, здатність поширювати і застосовувати практики громадських ініціатив.

В основу концепції закладено три принципи її реалізації: підхід «навчання через участь», наскрізний підхід та поступовий підхід.

Олег Охредько, експерт, аналітик Центру громадянської освіти «Альменда» зазначає, що З початку століття відбулося декілька спроб врегулювати основні питання. Почергово з’являлися Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності (АПН України), Концепція громадянської освіти в середній школі України (проект «Освіта для демократії в Україні»), Концепція громадянського виховання дітей і молоді та інші.

О. Охредько також акцентує увагу, що в концепції відсутнє визначення терміну «громадянська освіта».

Але за словами аналітика вся Концепція і є визначенням. Також Він звертає увагу на те, що основні терміни є квінтесенцією документу. Окрім того, чіткі визначення не дозволяють проводити маніпуляції, підміняти поняття, звужувати або розширювати сферу вживання та використання, вносити власні трактування. Недарма, наприклад, Закон України «Про освіту» має 30 чітко прописаних термінів, які знаходяться на початку

документа. Експерт наголошує на необхідності враховувати і те, що Концепція є певним дороговказом для розробки інших документів (на що вказує і сама Концепція), а відсутність розуміння термінології дозволяє приймати акти, які можуть спотворити, або навіть направити в інше русло громадянську освіту в нашій державі.

Експерт Олег Охредько зазначив, що без терміну «громадянська освіта» приймати Концепцію розвитку громадянської освіти в Україні неможливо.

СПІЛЬНОТА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВЧИТЕЛЬСТВА EDCAMP UKRAINE ЗА ФІНСЬКУ ОСВІТНЬЮ МОДЕЛЬ

За матеріалами:
- *офіційного веб-сайту МОН України:* https://mon.gov.ua/ua/news/zminitisya-za-7-dniv-do-2-lyutogo-ukrayinski-shkoli-mozhut-pozmagatis-u-konkursi-ta-zaprositi-u-zaklad-finskih-ekspertiv-u-sferi-osviti;
- *інтернет-порталу «Слобідський край»:* http://www.slk.kh.ua/news/suspilstvo/shkola-z-najkrashchoyu-svitovoyu-modellyu-osviti-mozhe-zyavitisya-na-xarkivshchini.html
- *офіційного сайту Здолбунівської РДА:* https://zdolbun.gov.ua/ukrayinsko-finska-programa-shukaye-pershu-shkolu-dlya-uchasti-v-proekti-zminytysya-za-7-dniv/
- *офіційного сайту «Шкільний світ»:* www.osvitaua.com/2017/06/edcamp-ukraine-2/

EdCamp одна з найбільших освітянських громадських організацій в Україні. «Ми називаємо її спільнотою відповідального учительства», — зауважує радник міністра освіти і науки Олександр Елькін. За словами радника МОН EdCamp це конференції, які не мають заздалегідь узгоджених програм. Хід заходу формується учасниками у перший день зібрання. Тут кожен може стати спікером. EdCamp працює за принципом «дай, якщо можеш — візьми, якщо хочеш».

О. Елькін, який очолює рух «EdCamp Ukraine», розповідає: «Мета проекту — довести, що основу справжніх змін можна закласти в дуже короткий термін. “Змінитися за 7 днів” передує міжурядовому українсько-фінському проекту, який має розпочатися цього року».

Це є програма де фінські експерти, будуть тісно взаємодіяти з українською школою, враховуючи її специфіку, місце розтошування і працюватимуть із конкретною ситуацією. Фінські спеціалісти з компанії Lumo Education допоможуть зробити аудит сильних і слабких сторін, проведуть низку відкритих уроків і тренінгів для стимулювання, та розробки власної програми вдосконалення навчального закладу.

На конкурснвй основі, який проводить «ЕдКемп Україна» (або Спільнота відповідального вчительства EdCamp Ukraine), буде обрано декілька шкіл в яких почне працювати фінська програма розвитку середньої освіти, яка має довести, що основу справжніх змін можна закласти в дуже короткий термін. Вона передбачає стимулювати розвиток школярів навчальних закладів, педагогічного колективу, адміністрації, та допоміжного персоналу.

«Ще будучи учнем, я розумів: не всі методи викладання однаково підходять кожній дитині, – говорить Дмитро. – У Фінляндії школа підлаштовується під дітей, а не навпаки. Фіни переконані: школа має давати дитині не лише знання і вміння, а й щастя. Дитина повинна насолоджуватися дитинством та навчатися за допомогою ігор».

Тренінгова частина програми в обраній школі триватиме чотири дні.

У перший день фінська команда ознайомить педагогів та учнівство школи з принципами фінської системи освіти: соціального конструктивізму, навчання через експеримент, автономності та довіри.

Другого дня фінські вчителі проведуть відкриті інтегровані уроки в 4-6 класах (говоритимуть, наприклад, про ланцюг живлення або зміни в чисельності популяції живих істот), використовуючи не лише біологічну науку, а й мову та математику. Кожен урок базується на ігрових принципах.

На третій день учні закріплять отримані знання за допомогою експериментів, створення колажів та арт-об’єктів.

Четвертий день присвятять розмові із педагогічним колективом про методику Co-Teaching – так званого співучителювання, тобто ведення інтеґрованих уроків кількома педагогами разом.

На п’ятий день відбудеться зустріч фінських експертів з Міністром освіти і науки України Лілією Гриневич, де будуть підведені результати пректу компанії Lumo Education Ltd, яка є промоутером фінської освітньої моделі в світі і займається адаптацією кращих практик фінської системи освіти для інших країн. Що має закласти основу справжніх, найкращих змін в дуже короткий термін.

«Фінський підхід успішний, тому що він подобається самим дітям, пробуджує в них бажання вчити і вчитися, – каже Олександр Елькін. Суть фінської системи, як і принципів EdCamp – в екологічному навчанні. Не

тільки в тому, що вивчати, а в тому, як вивчати і вчитися, в індивідуальному підході і спільній роботі».

Партнери проекту, EdCamp Ukraine і Lumo Education, розповідають: обидві команди інвестують в цю ініціативу власні ресурси, роблячи її безкоштовною для школи і вчителів. Вони переконані, що принципи, опрацьовані на першому етапі проекту, можуть бути згодом використані і в інших українських школах. І їх вже готові втілювати в недавно відкритому ЕдКемпом Центрі навчання педагогів протягом життя «Біла ворона».

ЛОНДОНСЬКИЙ СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ФОРУМ - ПЕРСПЕКТИВИ І ЗАВДАННЯ

За матеріалом:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 4 від 29 січня 2018 р. с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/u-londoni-rozpochav-robotu-education-world-forum-svitovij-osvitnij-forum;
- офіційна сторінка Лілії Гриневич на Facebook: https://www.facebook.com/liliya.grynevych/posts/1795688630475174?pnref=story

Майбутнє світової освітньої політики обговорювалось на Світовому Освітньому Форумі, який відбувся у столиці Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – Лондоні. Цей форум зібрав міністрів освіти та їхні заступники з країн, що разом представляють приблизно дві третини населення світу. Основна мета форуму – створити поле, де зможуть зустрітися основні гравці сфери та обговорити майбутнє освітньої політики.

Вже стало традицією присутність на «THE EDUCATION WORLD FORUM» (СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ФОРУМ) Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич. Вже в перший, день зустрілась з представниками Британської ради та освітніми експертами, та обговорила з ними подальшу співпрацю в сфері освіти. Міністр на власній сторінці Facebook зауважує, що британські колеги залишаються нашими надійними партнерами і послідовно підтримують на шляху реформ. Під час зустрічі говорили про подальші перспективи співпраці Ради з Україною, а експерти зробили для нас огляд британської системи.

Також Міністр взяла участь у двох експертних обговореннях: щодо взаємного впливу між економікою та освітою, а також стосовно навчальної програми та компетентностей у межах четвертої промислової революції. «По

суті, шукали відповіді на питання, яким чином освіта готує наших учнів до довгострокових та короткочасних змін у їхніх житті та роботі. Як повинні розвиватися компетентності студентів, щоб відкрити шляхи до успіху. Дискутувалося, які місця у системі мають відводитися цінностям, знанням та навичкам»,- повідомила Лілія Гриневич.

В другий день на Світовому Освітньому Форумі (The Education World Forum) у Л. Гриневич відбулись зустрічь з представниками Amazon та Світового банку, яка була присвячена пошуку партнерів для України у створенні національної освітньої онлайн-платформи, а також переговори з польською делегацією та участь у дискусіях міністрів освіти, що представляють 92 країни світу. За словами міністра: «День пройшов під гаслом «сучасні технології у сфері освіти». Із загальної тенденції вибивалася лише одна дискусія в межах форуму про раннє виховання дітей (читайте розвиток дошкільної освіти). Загалом йшлося про важливість раннього виховання для розвитку особистості і як його забезпечити на системному рівні».

Слід додати, що наразі в держбюджеті 2018 року передбачено 54 млн грн на створення в Україні освітньої онлайн-платформи, а також 40,9 млн грн на розробку сучасних електронних підручників. Лілія Гриневич зокрема зазначила: «Реалії життя в тому, що попри заяви про важливість цифрової освіти, саме предмети цієї області часто викладаються гірше за інші. Тому обговорення точилося навколо того, як зробити, аби якість та зміст навчання відповідали потребам сучасного світу. Основні спікери по темі – Саймон Пейтон-Джонс, головний науковий співробітник Microsoft Research, Блаженка Дивяк (Blaženka Divjak), Міністр науки та освіти Хорватії, професор Пол Шпамен (Glasgow School of Art) – мали дуже цікаві ідеї».

ЛІЛІЯ ГРИНЕВИЧ ЗА АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ЯКОСТІ ОСВІТИ

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 5 від 5 лютого 2017 р., с. 1, 8–9;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/liliya-grinevich-privabiti-studentiv-ta-zupiniti-yih-vidtik-mozhna-lishe-yakistyu-vishoyi-osviti-yaka-zrostaye
- сайту "Освітній портал Львівщини: http://osvitportal.loda.gov.ua/novyny?section=37&params=1&page=5

26 січня 2018 року вібулося засідання розширеної Колегії МОН, на якому виступила з доповідью Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич. Вона зазначила, що головною метою реформування системи вищої освіти, є забезпечення її якості. Для цього МОН вбачає зробити декілька важливих кроків:

- Формування якісного контингенту закладів вищої освіти завдяки таким інструментам, які довели свою ефективність, але можуть вдосконалюватися (вступ за результатами ЗНО, єдиного фахового вступного випробування, адресне розміщення держзамовлення, широкий конкурс, конкурсний розподіл державного замовлення в магістратуру);

- Сучасний зміст освіти. Це, передусім, нові стандарти на базі компетентнісних підходів та сучасні освітні програми. Наразі розроблено близько 200 проектів стандартів для бакалаврів і магістрів, очікується, що в 2018 році триватиме розробка стандартів для докторів філософії (освітня частина) і молодших бакалаврів (за необхідності);

- Функціонування внутрішньої та зовнішньої системи забезпечення якості освіти;

- Впровадження нових моделей підготовки фахівців. Мається на увазі реформування освіти регульованих професій – медична, юридична та педагогічна освіта, початок підготовки фахівців за схемою «молодший бакалавр, магістр», запровадження ЗНО для вступу на магістратуру за низкою спеціальностей;

- Проведення наукової атестації. За результатами такої атестації передбачається розподіляти базове фінансування на наукові дослідження у вишах.

Л. Гриневич наголосила, що головною наскрізною лінією в процесі забезпечення якості освіти має бути академічна доброчесність, Вона відзначила, що університети мають перебудувати внутрішню роботу відповідно до викликів часу, інакше вони продовжать втрачати студентів.

«Чим ми можемо привабити студентів, зупинити їх відтік, то це тільки якістю вищої освіти, яка зростає. Вищої освіти, яка спрямована на очікування ринку праці, на випередження. Сьогодні весь світ, коли говорить про вищу освіту, говорить про необхідність формування загальних компетентностей, готовність до тих викликів, які можуть з’явитися через 3, 5 та 10 років», – сказала Міністр.

Також Міністр виокремила головні завдання закладів вищої освіти на 2018-2019 роки, а саме:

- розбудову внутрішніх систем забезпечення якості відповідно до вимог європейських Стандартів та рекомендацій;

- модернізацію змісту освіти та структури освітніх програм, приведення їх у відповідність до нових стандартів вищої освіти;

- дебюрократизацію на рівні закладу вищої освіти;

- неухильне дотримання визначених новим Законом України «Про освіту» вимог до академічної доброчесності;

- видимі зрушення у підготовці наукових кадрів, зокрема, у вимогах до дисертацій на здобуття наукових ступенів.

НОВІ ВИМОГИ З ОГЛЯДУ НА ЗМІНИ ЩОДО ЗНО (ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОЇ КОМПАНІЇ І ЗНО 2017 РОКУ)

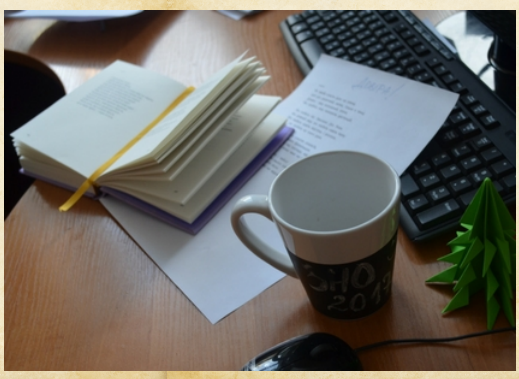

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 1-2 від 15 січня 2018 р., с. 2,
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 3 від 22 січня 2018 р., с. 4;
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 4 від 29 січня 2018 р., с. 1,7;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-09-21-zno-2018-reestracziya-trivatime-z-6-lyutogo-do-19-bereznya-a-testuvannya-vidbudutsya-z-22,
-офіційного сайту Українського центру оцінювання якості освіти: http://testportal.gov.ua

Директор Українського центру оцінювання якості освіти Вадим Карандій повідомив інформацію щодо змін у проведенні вступної компанії і ЗНО. Зокрема очільник розповів, що цього року кожен учасник ЗНО має право обрати для складання максимум 4 предмети з 11 доступних. Типовий перелік предметів, для навчальних закладів, встановило МОН на 2018 рік, що стосується тих конкурсних пропозицій, де є бюджетні місця.

Випускники 2018-го обов’язково повинні обрати 3 предмети – це мінімальна кількість дисциплін, з яких вони мають проходити державну підсумкову атестацію. Четвертий предмет вони можуть обрати за власним бажанням.

Обов’язковою для всіх є українська мова та література. Другий предмет випускник може обрати з-поміж математики та історії України, а третій (четвертий) – з усіх предметів, крім уже обраних. Водночас учні професійно-

технічних навчальних закладів і ВНЗ, які складатимуть ДПА цього року, здаватимуть ЗНО поки що лише з одного предмета – української мови та літератури.

Також Вадим Карандій зазначив: «За допомогою цих переліків кожен абітурієнт зможе визначити, яка комбінація предметів є найбільш прийнятною для нього залежно від обраної спеціальності. Наполегливо рекомендую всім перед реєстрацією на ЗНО ще раз подивитися, які переліки предметів зазначено у правилах прийому до обраних вами ВНЗ. Це вбереже вас від майбутніх непорозумінь вже після складання ЗНО і початку вступної кампанії».

ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ, ВІД ЕКСПЕРИМЕНТУ ДО СИСТЕМАТИЗАЦІЇ

За матеріалами
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 5 від 5 лютого 2018 р., с. 4, 8-9;
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 7 від 19 лютого 2018 р., с. 5;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/navchatisya-na-roboti-za-2018-rik-mon-planuye-pidgotuvati-zakonodavchu-bazu-dlya-dualnogo-navchannya, https://mon.gov.ua/ua/news/u-dualnomu-navchanni-robota-studenta-maye-buti-oplachuvanoyu-ce-odna-z-klyuchovih-rechej-zastupnik-ministra-yurij-rashkevich;
- сайту "Освітній портал Львівщини: http://www.osvitportal.lviv.ua/novyny?id=111132_u_dualnomu_navchanni_robota_studenta_ma_buty_oplachuvanoyu_ce_odna_z_klyuchovyh_rechey_zastupnyk_ministra_yuriy_rashkevych

Під час прес-конференції, присвяченої дуальній освіті в Україні, яка відбулась 29 січня 2018 року перший заступник Міністра освіти і науки України Володимир Ковтунець наголосив, для того щоб повноцінно впровадити дуальне навчання в Україні, треба серйозно змінити законодавство – відповідні новації МОН готуватиме впродовж 2018 року. В. Ковтунець зазначив, що суть дуальної освіти полягає в тому, що студент з

якогось моменту частину навчання проводить на робочому місці. Він наголосив, що це не практика, а саме навчання, яке студент проходить працюючи: виконує повноцінно обов'язки, отримує заробітну плату та паралельно здобуває знання.

З слів першого заступника міністра все що робить МОН зараз з впровадження дуального навчання, це лише експеримент. Однак, Він має надію, що відповідно до Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, яку схвалила Колегія МОН, протягом 2018 року МОН виконає основну роботу з правового забезпечення процесу.

Заступник Міністра освіти і науки України Юрій Рашкевич під час виступу наголосив: «Одна з концептуальних речей, яка має бути в дуальній формі освіти, це щоб робота студентів під час навчання на підприємстві, в організації оплачувалася. Навіть не стільки з точки зору, щоб вони могли заробити грошей, хоча це теж важливо для студентів. Однак ключова річ в іншому. У наш час всі рахують гроші. І якщо організація бере до себе студентів на дуальне навчання і зобов'язана платити їм, то це означає, що їх не використовуватимуть для «підсобних робіт» – папери перекладати чи каву носити. Це значить, що для них знайдуть адекватну роботу». Також Він вважає, що у вишах паралельно йтиме 2 програми: на певній спеціальності, за денною формною навчання і другої, – дуальної, що повинно призвести до конкуренції між програмами, а отже – спонукатиме до покращення якості освіти.

ТРИ КРОКИ ФІНАНСОВОЇ ПРОЗОРОСТІ

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 5 від 5 лютого 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/finansova-vzayemodiya-mizh-miscevimi-upravlinnyami-osviti-administraciyeyu-shkil-ta-batkami-maye-vidbuvatis-prozoro-radnik-ministra-oksana-makarenko

На прес-брифінгу "Іспит директора школи: відкрита дискусія про фінансову звітність навчальних закладів", що відбувся 29 січня 2018 року, радниця Міністра освіти і науки Оксана Макаренко розповіла про те, що на

разі МОН працює над реалізацією 3 кроків фінансової прозорості, що унеможливлять корупцію, а також сприятимуть поінформованості батьків щодо роботи школи.

Радник зазначила, що нещодавно прийнятий Закон “Про освіту” має створити прозорі умови для взаємодії між місцевими управліннями освіти, адміністраціями шкіл та батьками. І, перш за все, це стосується питань розподілу коштів, які надходять до навчального закладу. Ці умови допоможуть контролювати бюджет, а також збільшать вплив батьків у прийнятті рішень. Реалізація нових умов відбуватиметься за рахунок впровадження 3 елементів, а саме:

Перший крок - це фінансовий контроль, де директори на вимогу Закону мають звітувати про надходження та витрати коштів. Фінансові звіти повинні розміщуватись на сайті школи або засновника закладу.

Другий крок - виборність самих керівників. Директорів обиратимуть за конкурсом представники ГО, педагогічний колектив та батьки.

І останній, це розвиток автономії шкіл у межах процесів децентралізації.

ЗМІНИ ДО ПЕРЕЛІКУ ПРОФЕСІЙ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 8 від 26 лютого 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-порталу ВРУ: *http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/95-2018-п*,
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-do-gromadskogo-obgovorennya-proekt-postanovi-kmu-pro-vnesennya-zmin-do-pereliku-profesij-zagalnoderzhavnogo-znachennya-pidgotovka-za-yakimi-zdijsnyuyetsya-za-koshti-derzhavnogo-byudzhetu

МОН було запропоновано до громадського обговорення проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету», розроблений на виконання пункту 7/4 протоколу № 65 засідання Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року.

Метою проекту було розширення переліку професій загальнодержавного значення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2017 року № 818, що є пріоритетними для розвитку економіки країни і підготовка кадрів за якими потребує державної підтримки

Перелік професій загальнодержавного значення, підготовка за якими відбуватиметься за кошти дердбюджету, поповнився ще шістьма позиціями. Таке рішення було принято Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 95«Про внесення змін до переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету» .

До переліку професій були додані:зварник, машиніст дорожньо-будівельних машин, монтажник систем утеплення будівель, слюсар з механоскладальних робіт, слюсар-інструментальник, слюсар-ремонтник

Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич зазначила, що що сьогодні це справді одні з найбільш дефіцитних професій на ринку праці. Також міністр зазначила, що це внесок держави для допомоги органам місцевого самоврядування щодо фінансування замовлення для професійно-технічної освіти. Для впровадження цього рішення на цей рік у держбюджеті було закладено майже 120 млн. грн. для підготовки кадрів за професіями загальнодержавного значення. Зних потреба у коштах на підготовку тих фахівців, які вже були в переліку, становить 103,7 млн. грн. Решта 16,3 млн. грн. – буде використана на підготовку за доданими професіями.

Професії, які додані до переліку, визначило МОН, провівши у вересні-жовтні 2017 року моніторинг найбільш затреьуваних на ринку праці професій. До нього долучилися місцеві органи управління освітою, работодавці, Мінсоцполітики, центри зайнятості, Державний концерн «Укроборонпром» та інші стейкхолдери.

ОНЛАЙН-КУРС ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

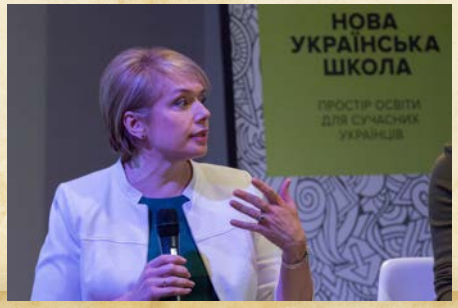

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 5 від 5 лютого 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України: https://mon.gov.ua/ua/news/1-lyutogo-startuye-masshtabna-perepidgotovka-vchiteliv-pochatkovoyi-shkoli-sho-z-1-veresnya-navchatimut-blizko-400tis-pershachkiv-liliya-grinevich

Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич 30 січня 2018 року повідомила, що з 1 лютого на онлайн платформі EdEra стартує навчання на обов'язковому «Онлайн-курсі для вчителів початкової школи», які навчатимуть 1-й клас з вересня 2018 року. Також Міністр зазначила, що курс створено спільно Міністерством освіти і науки України та студією онлайн-освіти EdEra за участі громадської спілки «Освіторія».

«У реформі Нова українська школа багато рішень народжуються вперше та вперше застосовуються в нашій системі освіти. Використання сучасних технологій – дистанційного курсу – одне з таких рішень. Воно формувалося з урахуванням величини завдання – перепідготувати 22 тис. вчителів початкової школи, які повинні пройти підвищення кваліфікації в обмежені терміни часу. Забрати таку кількість людей з роботи, забрати їх з класів і відправити на тривалі курси підвищення кваліфікації фізично неможливо. Тому було вирішено використовувати формат змішаного навчання. Тобто навчальних 60 годин вчитель має пройти в межах дистанційного курсу, а ще 60 годин будуть спрямовані на очне навчання», – розповіла Лілія Гриневич.

Засновник студії онлайн-освіти EdEra Ілля Філіпов під час виступу підкреслив, що цей курс є безкоштовним. Він також доступний онлайн для всіх зареєстрованих користувачів 24 години на добу та 7 днів на тиждень. За його словами цей курс не тільки його змістом, методиками, проектно-орієнтованою складовою є дуже важливим, а також тим, як він відбувається. Він зазначив, що за приблизними підрахунками для проходження курсу було зареєстровано близько 5 тис. нових електронних пошт. Усі ці вчителі вже працюють онлайн в інтерфейсі. Ілля Філіпов наголошує, якщо говорити про навички 21 століття, то вже ці користувачі пройшли справжню школу «Learning-by-doing.

Для освітян було презентовано календар підвищення кваліфікації для вчителів початкової школи, а саме::

1 лютого 2018 року – старт дистанційного курсу, який вчителі мають пройти орієнтовно до кінця травня,

15 лютого – 6 березня 2018 року – проведення настановчих очних сесій,

Березень-квітень 2018 року – проведення другої очної сесії,

Травень-червень 2018 року – проведення третьої очної сесії.

У межах підвищення кваліфікації педагоги мають отримати:

- Вичерпну інформацію про суть реформи,
- Знання та навички використання сучасних методик навчання,
- Вміння навчати через інтегроване навчання,
- Сучасні підходи до управління класом.

Як відзначила Лілія Гриневич:«Курс дає можливість ознайомитися з новим Державним стандартом початкової освіти, отримати практичні навички управління класом, навчитися методикам компетентнісного та інтегрованого навчання, ознайомитися з іншими сучасними методиками викладання в 1-му класі. Важливою частиною курсу є розділи, присвячені інклюзивній освіті та основам нейропсихології – науці, що дозволяє зрозуміти особливості функціонування мозку дитини, виявити причини труднощів у навчанні й усунути їх».

Онлайн-курс відкритий для всіх охочих. Тобто кожен вчитель, який має бажання опанувати методики компетентнісного навчання, або, наприклад, батьки школярів, можуть пройти навчання. У разі успішного закінчення курсу вони отримають електронний сертифікат. Успішність оцінюватиметься за виконання теоретичних і практичних завдань, що отримуватиме слухач під час навчання. Наявність сертифікату обов’язкова для вчителів, що навчатимуть 1-й клас з вересня 2018 року. Він зараховуватиметься як підвищення кваліфікації.